

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-12-17

Remiss av Revidering av riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg.

Svar på kommunstyrelsens remiss KS 2020/1362

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som sitt svar till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Riktlinjerna är stadsövergripande och syftar till att ge vägledning till äldreomsorgens biståndshandläggare och främja en likställig myndighetsutövning över staden. Riktlinjerna har nu reviderats med förändrad struktur, nya avsnitt, nya förutsättningar samt med ny information kring sedan tidigare ingående delar.

Förändringarna rör bland annat den enskildes möjlighet att få insatser utförda med hjälp av välfärdsteknik, förebyggande perspektiv i myndighetsutövning och en anpassning till överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende mellan kommuner i Stockholms län.

Förvaltningen bedömer att revideringen har resulterat i ett tydligare och mer användarvänligt dokument. Förvaltningen anser dock att avsnittet om välfärdsteknik behöver förtydligas för att fungera som ett stöd för verksamheten. Dels behövs tydlig vägledning kring hur ett biståndsbeslut om välfärdsteknik bör utformas och dels behövs ansvarsfördelningen mellan biståndshandläggare och utförarverksamhet förtydligas.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har fått reviderade riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg för yttrande till kommunstyrelsen senast 28 december 2020. Remissinstanser är samtliga stadsdelsnämnder och stadsledningskontoret

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet och lämnat synpunkter som redovisas under rubriken Synpunkter och förslag.

Ärendet

Riktlinjerna är ett stöd för de biståndshandläggare som fattar myndighetsbeslut inom socialtjänstens äldreomsorg till personer som är 65 år och äldre enligt socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) eller lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS).

Riktlinjerna ska ge vägledning för biståndshandläggarna samt säkerställa en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehandling.

Nuvarande riktlinjer beslutades av kommunfullmäktige den 11 december 2017 (Dnr 3.1 517/2017). I budget för 2020 fick äldrenämnden i uppdrag att revidera riktlinjerna för att kunna införa ett avsnitt om välfärdsteknik. Andra nya avsnitt som tillkommit i samband med revideringen rör förebyggande perspektiv och överenskommelse om bibehålllet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende mellan kommuner i Stockholms län.

Revideringen består också i beskrivning av nya förutsättningar och ny information kring redan ingående delar. Detta avser bland annat tidsbegränsning av beslut, anställning av anhörig, trygghetslarm, daglig verksamhet, hemvårdsbidrag och servicehus.

Därutöver har förtydliganden, redaktionella ändringar samt en förändrad disposition av dokumentet gjorts.

Äldreförvaltningen redogör i sitt tjänsteutlåtande, daterat 29 september 2020, se bilaga, utförligt för samtliga ändringar med bakomliggande orsaker.

Synpunkter och förslag

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att revideringen har resulterat i ett dokument med bättre disposition och som är mer användarvänligt än de nuvarande riktlinjerna.

Förvaltningen bedömer att de flesta ändringar, uppdateringar och omformuleringar som gjorts är bra och stödjer ett rättssäkert myndighetsutövande arbete. Förvaltningen anser dock att det nytillkomna avsnittet om välfärdsteknik är alltför övergripande.

Förvaltningen delar helt målbilden och vikten av att implementera välfärdsteknik som alternativ eller komplement till ordinarie insatser. Eftersom det handlar om ett till stora delar nytt område anser förvaltningen att det är viktigt att riktlinjerna är tydliga och konkreta för att fungera som stöd för verksamheten.

Förvaltningens bedömning är att implementering av välfärdsteknik måste göras genom en nära samverkan mellan myndighetsutövning och utförarverksamhet. Biståndshandläggarna har en viktig roll i att informera om möjligheten att få pröva insats med välfärdsteknik. Utföraren kommer att använda tekniken i sitt dagliga arbete, och är därför den som bäst kan beskriva den tekniska lösningen och komma överens med den enskilde om användandet. Den enskilde bör också kunna få möjlighet att prova och kanske träna på tekniken innan beslut om hur insatsen ska utföras kan tas.

Beskrivning av samverkan och ansvarsfördelning mellan verksamhetsområdena saknas idag i avsnittet, vilket gör det otydligt hur biståndshandläggarna egentligen är tänkta att arbeta med frågan.

Även i andra delar av avsnittet upplevs skrivningen vara otydlig och otillräcklig, särskilt saknar förvaltningen en beskrivning av hur ett beslut om att en insats ska utföras specifikt med välfärdsteknik ska vara formulerat.

Pensionärsrådets synpunkter

Pensionärsrådet instämmer i förvaltningens skrivning i remissvaret om avsnittet välfärdsteknik. Här behövs ett förtydligande.

Skrivningarna i riktlinjerna om välfärdsteknik är alldeles för allmänna och utan konkretisering. Det saknas en vision om framtiden med ny teknik. Den nya tekniken är redan på stark frammarsch med nya applikationer och nya möjligheter. Ett sådant exempel är de allt

populärare nätläkartjänsterna. Förutsättningarna för ett bra nyttjande av nya tjänster blir också snabbt allt bättre. Dagens aktiva seniorer är redan flitiga användare av ny teknik. Vi har nästan alla en smart telefon och använder tekniken för kontakt med myndigheter, utträtta bankärenden och vi är t.ex. flitiga användare i att betala med Swish.

Många av oss 40-talister har jämförelsevis hög utbildning och därmed kanske också lättare att ta till oss det nya. Detta gäller säkert också många sena 30-talister och i ännu högre grad 50-talisterna. Det finns dock samtidigt flera som ännu inte är med i den digitala världen och behöver andra former av stöd. Den nya och snabbt kommande tekniken torde vara ett bra sätt att bidra till ett mer kostnadseffektivt sätt att erbjuda bättre service i vården och äldreomsorgen.

Vi kan också referera till en ny bok av Mats Olsson: *Seniorboken – Senior i det smarta samhället*. Boken beskriver på bra sätt boende, konsumtion, vård och omsorg i en ny tid och är baserad på omfattande studier av seniorer. Enkäter har gått ut till seniorer i Stockholm och Sörmland. Han beskriver utvecklingen i tre steg och denna utveckling har vi alla varit med om. I kortform är den på följande sätt:

1. 50-talet med nya samhällslösningar och ny teknik i hemmen som gjorde det enklare för oss. Exempel är hushållsmaskiner och TV.
2. 90-talet med påtagliga förändringar via den digitala tekniken med bland annat hem-pc och internet.
3. 2020-talet och nu är även 50-talisterna seniorer. Det är dags att digitalisera även hälsofrämjande, vård och omsorg. Dessa tjänster kommer förmodligen stegvis att flytta in i hemmiljön eller andra boendeformer.

Vi är alltså nu i det tredje steget och riktlinjerna borde på ett tydligare och mer konkret sätt möta upp mot denna pågående teknikutveckling.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgsavdelningen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Bilagor

1. Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg.
2. Tjänsteutlåtande äldrenämnden daterat 29 september 2020

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2020-12-01
Marianne Wikander, Avdelningschef	2020-11-30